

Organized by
Kerala
Chal...

A Centenary of Resilience

Armenian Cinema's Journey Through History and Identity

The fifth day of the 29th International Film Festival of Kerala graced Nila Theatre with a captivating session on 100 Years of Armenian Cinema. The event featured a distinguished panel of celebrated Armenian filmmakers and actors Mikhael Dovlatyan, Serge Avedikian and Nora Armani, whose works are showcased under the Country Focus: Armenia section of the festival, and Karina Simonyan, who is the producer of *Vasha and Leonid Brezhnev* which was screened in the world cinema category.

Curator of the 29th IFFK, Golda Sellam, introduced the panel, setting the stage for a thought-provoking session. The discussion offered profound reflections

on the evolution and resilience of Armenian cinema, as well as its deep cultural connections.

Serge Avedikian opened the discussion by tracing Armenian cinema's journey from 1924 to the present. "The first Armenian sound film *Pepo* marked the foundation of cinema not just in Armenia but across the Caucasus, including Georgia," he explained. However, the 1930s brought a challenging period under Stalin's Soviet rule, where films were heavily imbued with Soviet ideologies. "From the 1960s, cinema began to reclaim its voice, exploring diverse perspectives," he added. Notably, *Hello, That's Me!* became the first Armenian film to premiere at Cannes, signifying a turning point. He also highlighted composer Henrik Malyan's efforts in weaving traditional Armenian values into his films, noting a subtle influence of Indian music in Armenian cinema.

Nora Armani reflected on her personal connection with Armenia's transitional period following the Soviet era. "It was a time of rediscovering identities," she shared. "With independence, we gained the freedom to express ourselves through cinema, but securing funding became a new challenge." She praised her fellow panellists, particularly Serge and Mikhael, for creating films like

Labyrinth during such turbulent times, calling it an extraordinary feat.

Mikhael Dovlatyan brought the focus to the present and future of Armenian cinema. "For us, it's about the younger generation and their impact. Armenian cinema is evolving, and the government now actively supports collaborations, including with India," he said. Visiting India for the first time, Mikhael expressed admiration for the respect Indians show towards cinema. He also highlighted Armenia's growing popularity as a shooting destination due to its diverse geography and efficient travel between locations, supported by government subsidies for filmmakers.

Karina Simonyan, shared her perspective on the challenges of film production in Armenia. "For me as a producer, it's very difficult to get funding in Armenia and there's not enough sources, that's why we've to depend on co-productions from other countries," she explained, highlighting the financial struggles filmmakers face in her country.

The panel concluded with a resounding acknowledgment of Armenian cinema's ability to evolve, adapt, and connect with global audiences, showcasing a century's worth of stories shaped by history, identity, and resilience. •

Official Daily Bulletin **DAY 6**
18 Dec/Wed

29 **International Film Festival of Kerala 2024**
13-20 Dec, 2024
Thiruvananthapuram

Organised by
Kerala State
Chalachitra Academy

On behalf of
Department of Cultural Affairs
Government of Kerala

A Trailblazer of Asian Cinema: Remembering Aruna Vasudev

The 29th IFFK paid tribute to renowned Indian film critic, documentary filmmaker, and mother of Asian cinema, Aruna Vasudev, during the Open Forum session held at the Tagore Theatre premises. KSCA Chairman Prem Kumar delivered the introductory address, while the commemorative address was presented by former Vice Chairperson of the Chalachitra Academy, Bina Paul, in the presence of esteemed NETPAC jury members Deepa Gahlot, Gulbara Tolomushova, and Momuunzul Turmunkh.

Reflecting on Aruna Vasudev's extraordinary contributions, Bina Paul described her as an enduring

inspiration for those dedicated to Asian cinema. Remembering her not only as a colleague but also as a cherished friend, Bina underscored Aruna's pioneering work in launching and running *Cinemaya*, a magazine devoted to showcasing and celebrating Asian cinema at a time when such efforts were virtually unheard of.

Bina highlighted how Aruna entered the cinematic landscape during an era when women's presence in the field was minimal. Aruna's extensive travels exposed her to the glaring neglect of Asian cinema on the global stage. Recognising that Western narratives often dominated film discourse, she sought to bridge the

gap and amplify Asian voices. Aruna also observed that cultural barriers often prevented Asian films from gaining the international recognition they deserved. With remarkable determination, she played a pivotal role in elevating Asian cinema to global prominence.

Bina Paul concluded by acknowledging Aruna Vasudev's unwavering commitment to increasing the presence of women in cinema, a goal that remains as relevant and essential today. The session stood as a powerful tribute to a visionary who reshaped the cinematic landscape, leaving behind a legacy that continues to inspire generations. •

From Aājoor: Guided by Nature, Rooted in Tradition

The character Aājoor, from Bajjika folktales, is portrayed as someone who receives guidance from nature to overcome challenges. In Aaryan Chandra Prakash's film *Aājoor*, the story centres on Saloni, a girl raised by her father who is a performer of the Launda dance. The narrative explores her struggles to pursue education while also highlighting the broader issues faced by Aaryan's community and the fading tradition of Launda dance. The film intertwines Saloni's challenges with the story of boys influenced by social media, offering a view on the impact of modernity on rural life.

Aājoor is the first Bajjika-language feature film. Despite over 20 million

Bajjika speakers, the lack of funding and other hurdles had made creating a film in this language a distant dream until Aaryan stepped in. His goal was to empower his community through cinema. After spending two years developing the script, Aaryan trained local, non-professional actors, creating a unique film rooted in the community collaboration.

Aaryan reflects that the film's selection to the IFFK has rekindled their belief in dreams. The film-making process allowed the villagers to venture beyond their villages, exposing them to the outer world and its changes. *Aājoor* marks the beginning of a new revolution for the Bajjika people. •

Prepared by
Nirmal Prakash

Women are Redefining Cinema's New Dawn: Open Forum

The fifth day of the 29th IFFK saw the fourth session of the open forum discussing the topic "Heralding a new era... The struggles and progresses at the new dawn of Malayalam Cinema" at the Tagore theatre premises. Filmmakers Indu Lakshmi, Adhithya Baby, Sivaranjini J and Shobhana Padinjhattil participated in the session moderated by Sreedevi P Aravind.

Indu Lakshmi described her films as a journey of healing. While her first film, *Nila*, was not autobiographical, she said it reflects her perspective, whereas her second film, *Appuram*, draws directly from her life, with dialogues rooted in personal experiences. "I see emotions first," she said, adding that her films are inspired by a library of memories filled with the visuals she's seen, the dialogues she's heard, and the stories she's lived.

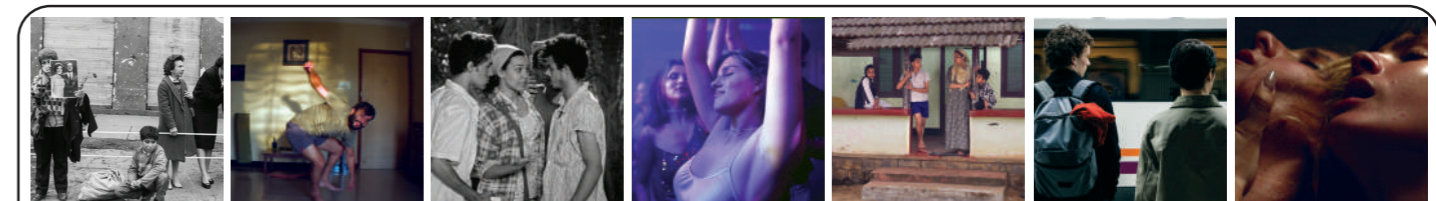
Shobhana Padinjhattil spent 20 years imagining herself as a filmmaker before finally becoming one. Her work draws from deeply personal

and heart-wrenching experiences, particularly the strength of female friendships. "I wanted my bond with my girlfriends to reflect in my film," she shared. Shobhana focuses on women who refuse to be confined by society's expectations. "Indian cinema often shows Dalit and trans women as victims. I wanted to change that narrative and show women as doers, not silent sufferers."

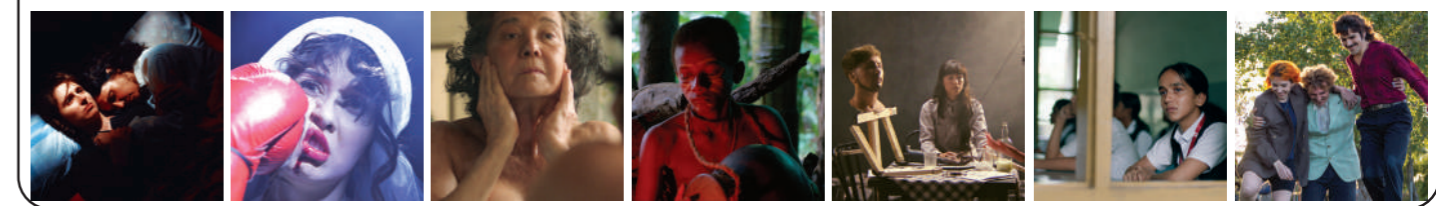
"I wanted to break the stereotype of women only gossiping in parlours," Sivaranjini explained. Her film deliberately excludes men, showing only their voices. "This was a conscious cinematic and political decision," she added.

Adhithya Baby spoke about overcoming limitations in cinema today. Growing up in a village with restricted dreams and no knowledge of films, she found inspiration through drama school and friendships that fuelled her creative vision. She acknowledged the challenges women face in cinema, particularly in technical roles. "Private film schools are expensive, and there's a lack of government-funded institutions. Platforms like IFFK, which showcases 52 female-directed films this year, are a huge motivation." The 29th IFFK stands as a beacon of hope for the next generation of storytellers, especially women filmmakers. •

Code	Movie
IC001	An Oscillating Shadow / Una sombra oscilante
IC002	Body / Body
IC003	East of Noon / East of Noon
IC004	Elbow / Ellbogen
IC005	FEMINIST FATHIMA / ഫെമിനിസ്റ്റി ഫാത്തിമ
IC006	HUMAN I ANIMAL / ANIMAL I HUMANO
IC007	Linda / Linda
IC008	Malu / Malu
IC009	Me, Maryam, the children and 26 others / Man, Maryam, Bacheha va 26 Nafare Digar
IC010	Memories of a Burning Body / Memorias de un cuerpo que arde
IC011	Rhythm of Dammam / Dammam
IC012	The Hyperboreans / Los hiperbóreos
IC013	The Other Side / Appuram
IC014	Underground Orange / Bajo Naranja

The Audience Poll for the 29th IFFK is open. Vote for your favourite film now!
SMS Format: IFFK<space>Film Code to 56070
IFFK Mobile App / through <https://registration.iffk.in>

Creative Journeys thrive on Challenges Meet the Director

The fifth day of the 29th International Film Festival of Kerala hosted an engaging "Meet the Director" session at Tagore Theatre premises, where filmmakers shared insights into their creative journeys and the stories behind their films. Moderated by Meera Sahib, the session opened with Subhadra Mahajan, debutant director of *Second Chance*. She spoke of her film, which follows a woman overcoming trauma and forming an unexpected bond with locals. She highlighted the importance of telling stories of healing and resilience in today's world, despite the challenges faced in creating a self-funded film on a minimal budget.

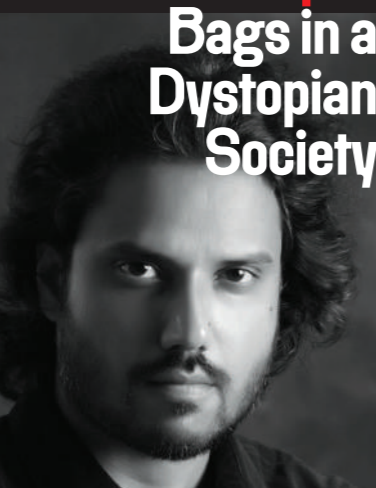
Afrad V K, the director and screenplay editor of *Riptide*, explored themes of gay romance and trauma set against the backdrop of college life. He admitted that many of his original plans for the film proved impractical, but the nonlinear narrative brought depth to the story. Aaryan Chandra Prakash, the writer-director of *Aājoor*, spoke about his rural-set film, emphasising that with a strong vision, dreams and stories naturally fall into place. Krishand R.K.'s *The Art of Warfare*, based on the Chinese text with the same name, tackled complex themes of strategy and conflict. Pedro Freire's *Malu*, based on generational trauma,

was deeply personal, inspired by his memories of his mother and her struggles with bipolar disorder. Karina Simonyan, producer of *Vasha and Leonid Brezhnev*, explores the political history of Armenia, while *An Oscillating Shadow* by Florencia de Mugica is a poignant tale of a father-daughter relationship set during Chile's dictatorship. The session also featured Midhun Murali, who shared insights into his ambitious Malayalam film *Kiss Wagon*, which includes 14 songs and 25 scores, reflecting on the challenges of filmmaking and government policies.

Ishan Shukla, the director and scriptwriter of *Schirkoa - In Lies We Trust*, had a strong inclination towards storytelling, influenced by his love for theatrical books. He began pursuing filmmaking through his skill in drawing, where animation, theatre, and literature converged. This unique blend led him to win the 'Best Animated Short' award at the LA Fest, along with numerous other accolades. What began as a short film eventually evolved into a full-length feature.

The Inception of the Paper Bag Mask

During his daily routine, Ishan Shukla would travel by train and sketch his co-passengers in his notebook. After about a year, he revisited those sketches and noticed a pattern—

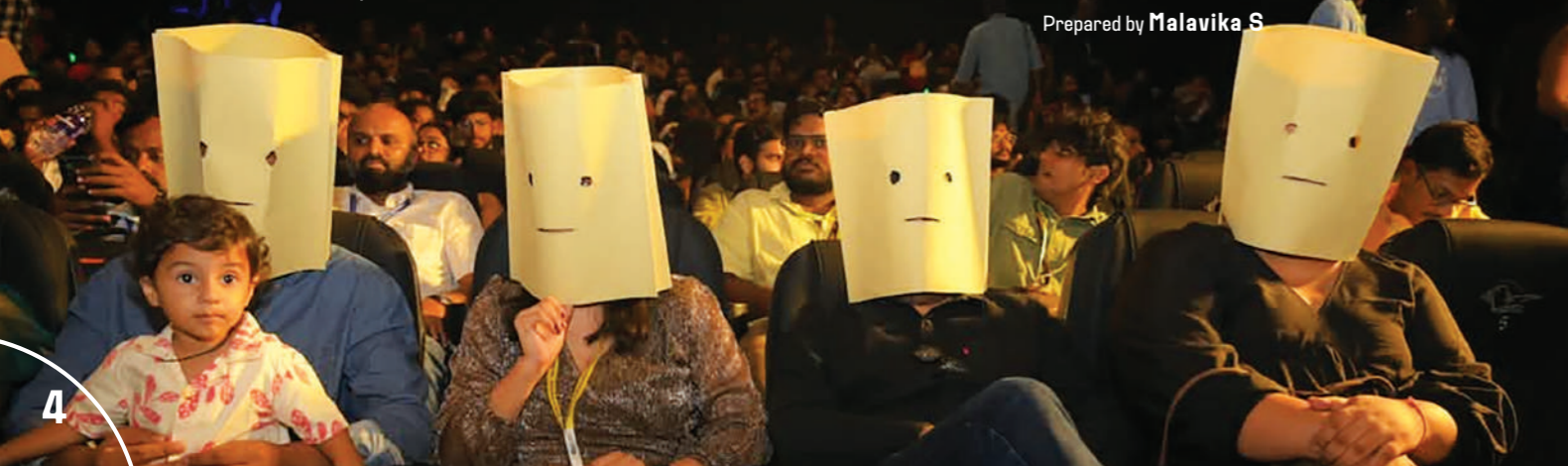
Simple and Powerful Paper Bags in a Dystopian Society

everyone had the same gloomy, sad expressions. It was then he realized he, too, was becoming one of them. To symbolize this uniform melancholy, he started drawing boxes instead of faces. The simplicity and power of this imagery became a defining element in his film.

Experience at IFFK

The selection at IFFK truly reflects the spirit of independent cinema and its artists. IFFK is a place where passionate people come together to celebrate artistic films. This 29th edition of IFFK felt particularly special, especially with the emphasis on the 'Spirit of Cinema'. It's a fascinating concept that I believe should be adopted by other film festivals across the country.

Prepared by Malavika S

കൂട്ടുകാർ ചേർന്ന് ഐഫോണിലൊരുക്കിയ സിനിമ

ഇരുപതോളം കൂട്ടുകാർ ചേർന്ന് ഐഫോണിലെടുത്ത സിനിമ 'കാമദേവൻ നക്ഷത്രം കണ്ടു' ഐ.എഫ്.എഫ്.കെയിൽ ശ്രദ്ധേയമാകുന്നു. പോണ്ടിച്ചേരി സർവകലാശാലയിലെ നാടകവിദ്യാർത്ഥികളായ ആദിത്യ ബേബി സംവിധാനം ചെയ്ത ആദ്യ ചിത്രമാണിത്. യുവസംവിധായകർക്കും കലാകാരർക്കും സിനിമ കളെ പ്രേക്ഷകരിലേക്കെത്തിക്കാൻ ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ വലിയ പങ്കുവഹിക്കുന്നതായി പ്രദർശനശേഷം ആദിത്യ ബേബി പറഞ്ഞു. 'മലയാള സിനിമ ഇന്ന് വിഭാഗത്തിലായിരുന്നു 'കാമദേവൻ നക്ഷത്രം കണ്ടു'വിന്റെ പ്രദർശനം. സാമ്പത്തികലാഭത്തിനും വരുമാനത്തിനുമപ്പുറം

കലയോടുള്ള ഇഷ്ടവും സിനിമ ചെയ്യാനുള്ള ആഗ്രഹവുമായിരുന്നു മനസ്സിലെന്ന് ആദിത്യ പറയുന്നു. ദേവൻ, മുക്തി എന്നീ രണ്ട് സുഹൃത്തുക്കളെ കേന്ദ്ര കഥാപാത്രങ്ങളാക്കി ഹൈപ്പർസെക്ഷ്യലായ മനുഷ്യരുടെ ചെറുപ്പകളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതാണ് ചിത്രത്തിന്റെ പ്രമേയം. സ്ത്രീശരീരത്തെ ഉപഭോഗവസ്തുവായി കാണുന്ന, അവരുടെ വികാരങ്ങൾക്കോ വിചാരങ്ങൾക്കോ വില കൽപ്പിക്കാത്ത രീതികളെ സിനിമ കൃത്യമായി അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. അന്ധവിശ്വാസം, മാനസികാരോഗ്യം, പുരുഷാധിപത്യം തുടങ്ങി സമൂഹം ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട വിഷയങ്ങളും സിനിമയിൽ പ്രമേയങ്ങളാകുന്നു. •

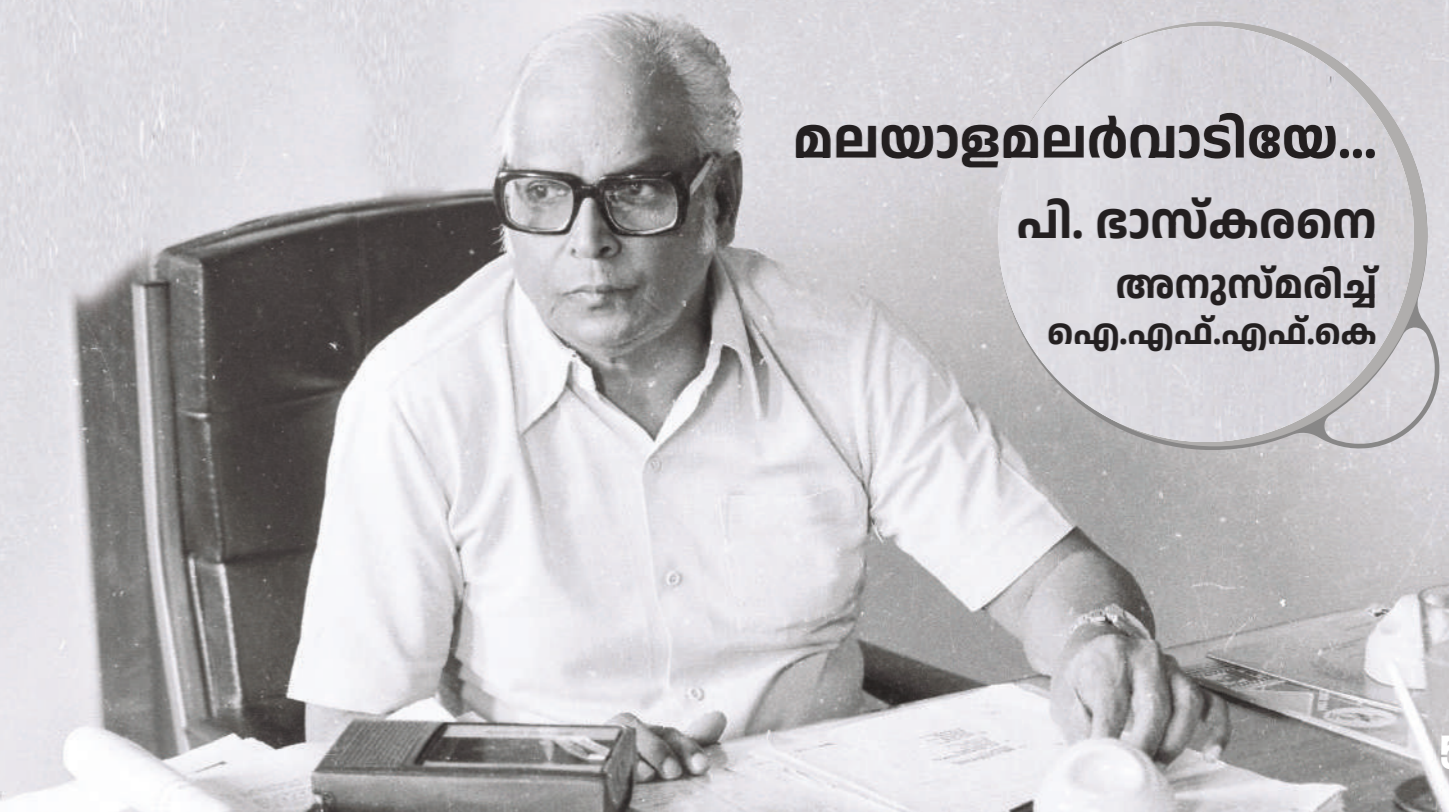
തയ്യാറാക്കിയത് അനൂജ ജി

ചലച്ചിത്രസംവിധായകനും ഗാനരചയിതാവും നടനുമായ പി. ഭാസ്കരനെ ജന്മശതാബ്ദി വേളയോടനുബന്ധിച്ച് ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ അനുസ്മരിച്ചു. നവോത്ഥാനകേരളത്തിന് രൂപം നൽകിയ നവോത്ഥാനനായകനാണ് പി ഭാസ്കരനെന്ന് ചലച്ചിത്ര അക്കാദമി ചെയർമാൻ പ്രൊകമാർ പറഞ്ഞു. ഐക്യകേരളം എന്ന ആശയം മുന്നോട്ടുവച്ച പി. ഭാസ്കരൻ കേരളത്തിന്റെ പുരോഗമന രാഷ്ട്രീയപരിസരം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ സുപ്രധാനമായ പങ്കുവഹിച്ചു. വിപ്ലവത്തിന്റെ വെള്ളി വെളിച്ചവുമായി ജാതിചിന്തകളുടെ അടി

വേരുകുന്ന രാഷ്ട്രീയം അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടുവെച്ചു. കലയെ സാമൂഹ്യപരിവർത്തന ഉപാധിയായിക്കിയ മഹാവിപ്ലവകാരിയാണ് പി. ഭാസ്കരനെന്ന് പ്രൊകമാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. 'നീലക്കയിലി'ന്റെ ചിത്രീകരണസമയത്തെ പി. ഭാസ്കരനെക്കുറിച്ചുള്ള അനുഭവങ്ങൾ ചിത്രത്തിലെ ബാലനടനായിരുന്ന വിപിൻ മോഹൻ പങ്കുവെച്ചു. ചലച്ചിത്ര നിരൂപകനായ വിജയകൃഷ്ണൻ പി. ഭാസ്കരന്റെ വിവിധ മേഖലകളിലെ സംഭാവനകളെ അടയാളപ്പെടുത്തി സംസാരിച്ചു. സാഹിത്യത്തിൽ വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച ശേഷമാണ് പി ഭാസ്കരൻ സിനിമയിലേക്ക്

വരുന്നത്. 1949ൽ തമിഴ് സിനിമയിലൂടെയാണ് അദ്ദേഹം ചലച്ചിത്രഗാനരംഗത്തേയ്ക്ക് കടന്നുവന്നത്. രാമ കാര്യാട്ടിന്റെയും പി. ഭാസ്കരന്റെയും കടന്നുവരവിലൂടെയാണ് മലയാളസിനിമയോടടുത്തു സാഹിത്യസംസ്കാരം കടന്നുവന്നത്. നാടൻപാട്ടുകളുമായുള്ള പരിചയവും ജീവിതബോധവും സാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണയും മലയാളഗാനരംഗത്ത് മാലിക്യമായ അടയാളപ്പെടുത്തൽ സൃഷ്ടിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ഗുണം ചെയ്തു. പി. ഭാസ്കരൻ സംവിധാനം ചെയ്ത 'നീലക്കയിൽ', 'രാരിച്ചൻ എന്ന പൗരൻ', 'ഇരുട്ടിന്റെ ആത്മാവ്' മുതലായ ചിത്രങ്ങൾ മലയാളസിനിമചരിത്രത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട സിനിമകളാണെന്നും വിജയകൃഷ്ണൻ കൂട്ടിച്ചേർത്തു. 'നീലക്കയിലി'ൽ ബാലതാരമായി അഭിനയിച്ച പ്രശസ്ത ഛായാഗ്രാഹകൻ വിപിൻ മോഹനെ ചടങ്ങിൽ ആദരിച്ചു. ചിത്രത്തിലെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഏക അഭിനേതാവായ വിപിൻ മോഹന് ചലച്ചിത്ര അക്കാദമിയുടെ ആദരം സെക്രട്ടറി സി അജോയ് അർപ്പിച്ചു. അനന്തരം കൂട്ടായ്മയ്ക്ക് ശേഷം 'നീലക്കയിൽ' പ്രദർശിപ്പിച്ചു. •

മലയാളമലർവാടിയേ...

പി. ഭാസ്കരനെ അനുസ്മരിച്ച് ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ

KAIRALI	ARIESPLEX - 1	NISHAGANDHI	TAGORE	KALABHAVAN	NILA	SREE	ARIESPLEX - 4
Cupid Saw The Star /കുപ്പിഡ് നോട്ട് ചെയ്തു India/86/2024 Dir: Adhithya Baby	If Only I Could Hibernate Mongolia, France, Switzerland, Qatar Dir: Zoljargal Purevudash	Kneecap Ireland, UK/105/2023 Dir: Rich Peppiatt	Me, Maryam, the Children and 26 others Iran, Germany/101/2024 Dir: Farshad Hashemi	Queer Italy, USA/135/2024 Dir: Luca Guadagnino	Just One Spring Argentina, Paraguay, Chile/89/2024 Dir: Joaquín Pedretti	The Art of Warfare India/105/2024 Dir: Krishand R K	The Room Next Door Spain/107/2024 Dir: Pedro Almodóvar
Baby Brazil, France, The Netherlands/107/2024 Dir: Marcelo Caetano	Anora USA/139/2024 Dir: Sean Baker	Angammal India/117/2024 Dir: Vipin Radhakrishnan	Now or Never! Hungary/135/2024 Dir: Balázs Lóth	Conclave UK, USA/120/2024 Dir: Edward Berger	By the Stream South Korea/111/2024 Dir: Hong Sang-soo	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana
Xoftex Germany, France/99/2024 Dir: Noaz Deshe	Working Class Goes to Hell Iran, France, Germany/168/2024 Dir: Mohammad Rasoulof	Sukrutham India/139/1994 Dir: Harikumar	All We Imagine as Light France, India, Italy, Luxembourg, The Netherlands/118/2024 Dir: Payal Kapadia	Notary of Souls Brazil/177/2023 Dir: Leo Bello	Riptide India/85/2024 Dir: Afrad V K	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana
Xoftex Germany, France/99/2024 Dir: Noaz Deshe	Working Class Goes to Hell Iran, France, Germany/168/2024 Dir: Mohammad Rasoulof	Sukrutham India/139/1994 Dir: Harikumar	All We Imagine as Light France, India, Italy, Luxembourg, The Netherlands/118/2024 Dir: Payal Kapadia	Notary of Souls Brazil/177/2023 Dir: Leo Bello	Riptide India/85/2024 Dir: Afrad V K	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana
Xoftex Germany, France/99/2024 Dir: Noaz Deshe	Working Class Goes to Hell Iran, France, Germany/168/2024 Dir: Mohammad Rasoulof	Sukrutham India/139/1994 Dir: Harikumar	All We Imagine as Light France, India, Italy, Luxembourg, The Netherlands/118/2024 Dir: Payal Kapadia	Notary of Souls Brazil/177/2023 Dir: Leo Bello	Riptide India/85/2024 Dir: Afrad V K	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana
Xoftex Germany, France/99/2024 Dir: Noaz Deshe	Working Class Goes to Hell Iran, France, Germany/168/2024 Dir: Mohammad Rasoulof	Sukrutham India/139/1994 Dir: Harikumar	All We Imagine as Light France, India, Italy, Luxembourg, The Netherlands/118/2024 Dir: Payal Kapadia	Notary of Souls Brazil/177/2023 Dir: Leo Bello	Riptide India/85/2024 Dir: Afrad V K	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana
Xoftex Germany, France/99/2024 Dir: Noaz Deshe	Working Class Goes to Hell Iran, France, Germany/168/2024 Dir: Mohammad Rasoulof	Sukrutham India/139/1994 Dir: Harikumar	All We Imagine as Light France, India, Italy, Luxembourg, The Netherlands/118/2024 Dir: Payal Kapadia	Notary of Souls Brazil/177/2023 Dir: Leo Bello	Riptide India/85/2024 Dir: Afrad V K	A Simple Life Hong Kong SAR PRC, China/118/2011 Dir: Ann Hui	Desert of Namibia Japan/132/2024 Dir: Yoko Yamana

Today's Programme

11.00 AM – Tagore Theatre Premises
Meet the Director

2.30 PM – Nila Theatre
H Shaji Inconversation with Payal Kapadia

5:00 PM – Tagore Theatre Premises
(Chelavoor Venu-Gandhimathi Balan Pavilion)
Fipresci Seminar
India- Reality and Cinema
Inauguration: Gireesh Kasaravally
Chair: V.K. Joseph
Moderator: Sachin Chate
Speakers: Namrata Rao, Madhu Janardanan, Sreedevi P Aravind, Subrata Beura
Organised by FIPRESCI
In association with FFSI

7.00 PM –
Manaveeyam Veedhi
Funkus Band

ഹിജാബ് ധരിക്കാത്തതിന്റെ പേരിൽ രാജ്യത്തെ നിയമവ്യവസ്ഥ തന്നെ സ്ത്രീകളെ ശിക്ഷിക്കുന്ന മതാത്മക രാഷ്ട്രീയ സംവിധാനമാണ് ഇറാനിൽ ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്നത്. പുരോഗമന മനസ്സുള്ള മനുഷ്യരെ തടയിടാൻ പേലിസിന്റെയും നീതിപീഠത്തിന്റെയും നിരന്തരമായ അതിക്രമണത്തിനും കൊലയ്ക്കും വിധേയമാകുന്ന വിഷലിപ്തമായ രാഷ്ട്രീയ അന്തരീക്ഷത്തെ വെല്ലുഴയുന്ന സിനിമയാണ് 'ദ സീഡ് ഓഫ് ദി സേക്രഡ് ഹിസ്'. ലോകത്തിനുമുന്നിൽ ഇറാനിലെ സ്ത്രീകളുടെ ഹിജാബിനെതിരായ പ്രതിഷേധത്തെയും ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെ സ്ത്രീകളെ ഹിജാബ് ധരിക്കാൻ നിർബന്ധിക്കുന്ന നിയമവ്യവസ്ഥയുടെ അധികാരപ്രാമാണ്യത്തെയും ദൃശ്യപ്പെടുത്തിയതിന്റെ പേരിൽ നിങ്ങളോടൊന്നിച്ച് തടവിന് വിധിക്കപ്പെടുകയും ഒടുവിൽ നാടുവിടുകയും ചെയ്ത മുഹമ്മദ് റസൂലോഫാണ് ഈ സിനിമയുടെ സംവിധായകൻ. ഭരണകൂടത്താൽ രാജ്യദ്രോഹിയായി ചിത്രീകരിക്കപ്പെട്ട് നാടുവിടാൻ നിർബന്ധിതനായ മുഹമ്മദ് റസൂലോഫ്, ലോകത്തിന് മുന്നിൽ ഇറാനിലെ സ്ത്രീകളുടെ ആന്തരിക സംഘർഷങ്ങളെയും പോരാട്ടവീര്യത്തെയും ഏറ്റവും മുൻപുതന്നെ പകർത്തുന്നു. കാൻ ചലച്ചിത്രമേളയിൽ അടക്കം നിരവധി പുരസ്കാരങ്ങൾ നേടിയ സിനിമ ഐ.എഫ്.എഫ്.കെയിലും നിറഞ്ഞ സദസ്സിലാണ് പ്രദർശിപ്പിച്ചത്.

ഇറാൻ ഭരണകൂടത്തിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവനായ ഇമാൻ വക്കീലിൽ നിന്ന് പൊട്ടുന്നെ സ്പോർട്ട് ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്ററായി നിയമിതനാകുന്നു. കൂടുതൽ ഗമ്പളവും ആനുകൂല്യങ്ങളും മാത്രമല്ല അധികാരങ്ങളും അയാൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു. കണ്ണടച്ച ഭരണകൂടം പറയുന്ന എല്ലാവിധ മനുഷ്യത്വവിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും നിതിപീഠത്തിന്റെ പിന്തുണ നൽകലാണ് അയാളുടെ ശർമ്മം. നിർബന്ധിത ഹിജാബ് ധരിപ്പിക്കലിനെതിരായ പ്രക്ഷോഭത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയതിന്റെ പേരിൽ പോലീസ് വധ

ഇറാനിയൻ സ്ത്രീകളുടെ ഉയിർപ്പിന്റെ കഥ

സിനു സിനത്ത്

ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കുന്ന പ്രക്ഷോഭകാരികളുടെ ശിക്ഷ തെളിവുകൾ നോക്കാതെ നിതീകരിക്കുന്നത് അടക്കമുള്ള മനുഷ്യാവകാശവിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അയാൾക്ക് ഭാഗമാകേണ്ടി വരുന്നതല്ല. അതേസമയം അയാളുടെ മക്കളായ റെസ് വാറും സനയും മനസ്സുകൊണ്ട് തെരുവിൽ ഹിജാബ് വിരുദ്ധ പോരാട്ടത്തിലുള്ള പെൺകുട്ടികൾക്കൊപ്പമാണ്. അവർ പ്രക്ഷോഭത്തിനിടെ പരിക്കേൽക്കുന്ന സഹപാഠിയായ പെൺകുട്ടിക്ക് പിതാവ് അറിയാതെ തങ്ങളുടെ അപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടുപോകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. മക്കളുടെ പുരോഗമന ചിന്താഗതിക്കെതിരായി അയാൾ നിരന്തരം സംസാരിക്കുന്നു. പക്ഷേ അയാളുടെ ഭരണകൂടയുക്തിക്ക് വിധേയരാകാൻ സ്ത്രീപക്ഷ ബോധ്യങ്ങളുള്ള പെൺമക്കളോ ഭാര്യയോ തയ്യാറാകുന്നില്ല. തന്റെ സൂക്ഷ്മയുദ്ധ പ്രതിഷേധം നൽകിയ തോക്ക് കാണാതാകുന്നതോടുകൂടി ഇമാന്റെ അസ്വസ്ഥത പൂർണ്ണമാകുന്നു. മക്കളിൽ ഒരാൾ തന്റെ തോക്ക് മോഷ്ടിച്ചതായി അയാൾ സംശയിക്കുന്നു. പ്രക്ഷോഭകാരികൾ ഇമാന്റെ ചിത്രം സോഷ്യൽ മീഡിയയിൽ പങ്കുവെക്കുന്നതോടുകൂടി ജീവൻ അപകടത്തിലായ അയാൾ മക്കളെക്കൊണ്ട് തന്റെ ബാല്യകാലം ചിലവഴിച്ച നാട്ടിൽ പുറത്തേക്ക് വിട്ടുപോകാൻ മടങ്ങിപ്പോകുന്നു. തോക്ക് കാണാതായതിന്റെ പേരിൽ വിട്ടിട്ടുപോലും മക്കളെയും ഭാര്യയെയും വിചാരിച്ചു ചെയ്യാൻ അയാളെ അടുത്തുപോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ഭരണകൂടം തിന്മയെക്കഴിയില്ലാത്ത അധിഷ്ഠിതമാകുകയും രാഷ്ട്രശരീരം തന്നെ സ്ത്രീവിരുദ്ധമാവുകയും സ്ത്രീകളുടെ ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങൾക്കെതിരായി രാജ്യത്തെ ഭരണകൂട സംവിധാനങ്ങളെ മുഴുവൻ ഒതുക്കിയെടുക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരാൾ സ്ത്രീയും അമ്മയും രാഷ്ട്രീയ ഭാഷയായും മാറ്റുന്നതിന്റെ പ്രതിരോധ വർത്തമാനമാണ് 'ദ സീഡ് ഓഫ് ദി സേക്രഡ് ഹിസ്'.

The 29th International Film Festival of Kerala paid a heartfelt tribute to Kumar Shahani, the avant-garde filmmaker and a prominent figure in India's New Wave cinema, with a special homage and book release ceremony at the Nila Theatre. The event was marked by an emotional address from Saeed Akhtar Mirza, a National Award-winning filmmaker and close friend of Shahani, who recalled their long-standing friendship dating back to 1973.

Mirza spoke fondly of Shahani, his eyes welling with emotion as he described the late filmmaker's gentle smile, a memory that remains vivid in his mind. He described Shahani's cinema as "tentative," noting the crucial role he, along with Adoor Gopalakrishnan and Mani Kaul, played in breaking the conventional rules of filmmaking. "They made honourable mistakes," Mirza remarked, acknowledging the immense challenges involved in their quest to create art. He highlighted Shahani's respect for his audience, never attempting to spoon-feed his ideas, and praised his dignity and refusal to take the easy route towards commercial success.

Reflecting on the essence of Shahani's filmmaking, Mirza shared how his approach to cinema was marked

by a deep intellectual curiosity. Shahani's work was always guided by an exploration of India's cultural diversity, which he approached with a dialectical method. Mirza fondly remembered the way Shahani sought to understand the vastness of India - not just its geography, but its ever-evolving cultural and social layers. "He respected the audience and never tried to spoon-feed anything," Mirza said, underscoring how Shahani's cinema always invited reflection rather than offering easy answers. His works were challenging, yet deeply enriching, aiming to provoke thought and evoke a broader understanding of Indian society.

Mirza further described his friend as a true "renaissance man," someone whose passions spanned far beyond filmmaking. Shahani was not just a filmmaker but a lover of literature,

painting, art, and architecture. "His interests were vast," Mirza remarked, emphasising the depth of Shahani's engagement with the world. His creative vision was not limited to cinema; it was a broader, almost philosophical exploration of human existence and artistic expression. Mirza's tribute underscored the lasting impact Shahani had not just in cinema, but in the very fabric of India's cultural discourse.

The event culminated in the release of 'Remembering Kumar Shahani', a book compiled by renowned filmmaker M.R. Rajan. Saeed Akhtar Mirza presented the book to poet and Kerala Sahitya Akademi Award recipient, Rosemary, further cementing Shahani's legacy in the world of cinema and art. The tribute was a fitting reminder of the profound impact Kumar Shahani has left on the cultural fabric of India. •

A Gentle Smile and a Powerful Vision: Remembering Kumar Shahani